

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 9C/23/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313206388
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomíra Krišťáková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2022:5313206388.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou JUDr. Ľubomírou Krišťákovou v právnej veci žalobkyne: Š. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom XXX XX S., Z. Č.. XXXX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Stopka JUDr. Cisarík s. r. o., Potočná 2835/1A, 022 01 Čadca, IČO: 36 866 849 proti žalovanému: Stredoslovenská distribučná, a. s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina, IČO: 36 442 151, o zaplatenie 274,90 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a .
- II. Žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .
- III. Návrh žalobkyne na prerušenie konania z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou, ktorá bola Okresnému súdu Čadca doručená dňa 20. 6. 2013, sa žalobkyňa voči žalovanému domáha zaplatenia sumy vo výške 274,90 € spolu s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že dňa 16. 2. 2013 došlo v dôsledku poruchy transformátora v obci S., časť S., Z., T. Z. ku škodám na majetku obce a jednotlivých občanov bývajúcich v predmetnej lokalite. Dňa 19. 2. 2013 obec S. žiadala Stredoslovenskú energetiku, a. s. o preplatenie škody spôsobenej dňa 16. 2. 2013 v obci Klokočov, a to nielen vo svojom mene, ale aj v mene občanov obce, medzi inými aj žalobkyne. Stredoslovenská energetika, a. s. bola vyzvaná na náhradu škody z toho dôvodu, že žalobca má so Slovenskou energetikou, a. s. uzatvorenú zmluvu o dodávke elektriny, na základe ktorej pravidelne, riadne a včas uhrádza faktúry za elektrinu. Na túto žiadosť obdržala obec S. odpoveď zo dňa 13. 3. 2013 od Stredoslovenskej energetiky - Distribúcia, a. s. ako žalovaného, ktorý uviedol, že za predmetné škody nezodpovedá. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 28. 5. 2013 vyzvala SSE - Distribúcia, a. s. na úhradu predmetných škôd spôsobených poruchou transformátora v obci S.. Odpoveď bola zamietavá. Žalovaný v tejto odpovedi zo dňa 7. 6. 2013 tvrdí, že nie je zodpovedný za predmetné škody, nepopiera však, že zvýšenie napätia bolo spôsobené poruchou transformátora. Žalobkyňa preto považuje za pasívne vecne legitimovaného žalovaného, ktorý je na území Slovenskej republiky prevádzkovateľom prenosovej sústavy a zabezpečuje distribúciu elektrickej energie do domácnosti žalobkyne. Žalovaný má „distribúciu elektriny“ uvedenú aj ako predmet činnosti v obchodnom registri a aj v samotnom názve. Žalobkyni dňa 16. 2. 2013 v dôsledku poruchy transformátora v obci S., časť S., Z., T. Z. bola spôsobená škoda na satelitnom prijímači vo výške 4.499,- Kč (174,90 €) a DVD prijímači vo výške 100,- €, ktoré sa nedajú opraviť, spolu vo výške 274,90 €. Žalovaný tým, že nezabezpečil riadnu distribúciu elektriny do domácnosti žalobkyne, porušil svoju právnu povinnosť konať tak, aby nedochádzalo ku škodám. Týmto svojim protiprávnym konaním spôsobil škodu, za ktorú v zmysle § 420a spolu s § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedá.

2. Okresný súd Čadca platobným rozkazom, sp. zn. 10Ro/164/2013 zo dňa 15. 8. 2013 uložil žalovanému, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil žalobkyni sumu 274,90 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 274,90 € od 21. 6. 2013 do zaplatenia, ako i žalobkyni nahradil trovy konania, alebo v uvedenej lehote podal voči platobnému rozkazu odpor.

3. Žalovaný podal včas voči platobnému rozkazu, sp. zn. 10 Ro/164/2013 zo dňa 15. 8. 2013 odpor, v ktorom poukázal na prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa pri používaní citlivých elektrických prístrojov z hľadiska splnenia prevenčnej povinnosti si mala zabezpečiť prepäťovú ochranu, čím mohla predísť škode. Týka sa to najmä škôd, ktoré sú spôsobené v dôsledku nezavinených (objektívnych) udalostí, ako napríklad pád elektrických vedení, či búrka, kde nemožno zavinenie pričítať konaniu konkrétnej osoby. Poukázal na § 441 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že poruchu na transformátore žalovaný nespôsobil. Poukázal na § 31 ods. 1 písm. e/, bod 6 Zákona č. 251/2012 Z. z.. Uviedol, že si plní povinnosti v zmysle zákona a príslušných noriem, vykonáva preventívne prehliadky a revízie distribučných zariadení na predchádzanie porúch a zabezpečenie spoľahlivej prevádzky. Navrhol platobný rozkaz zrušiť a nariadiť pojednávanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odporu žalovaného uviedla, že v tomto prípade sa primárne aplikujú ustanovenia § 11 a § 28 zákona č. 251/2012 Z. z.. Žalobkyňa si zakúpila elektrické spotrebiče, ktoré zapojila a používala v súlade s návodom na použitie, pričom nikde na týchto výrobkoch nebolo uvedené, že by sa akýmkoľvek spôsobom považovali „za citlivé“, resp. by si mala zabezpečiť prepäťovú ochranu. Žalovaný zodpovedá za vzniknuté škody na základe objektívneho princípu bez ohľadu na zavinenie. Je povinný dodržiavať kvalitu dodávok elektriny a poskytovaných služieb, ako aj zabezpečiť spoľahlivé, bezpečné a účinné prevádzkovanie sústavy. Žalobkyni ako odberateľovi elektrickej energie nevplyva povinnosť zabezpečiť si prepäťovú ochranu zo žiadneho právneho predpisu. Preto považuje za neprípustné, aby niesla bremeno zodpovednosti za škodu vzniknutú na transformátore, za ktorú zodpovedá žalovaný objektívne. V tomto prípade nie je možné aplikovať § 415 Občianskeho zákonníka, ani § 441 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ako prevádzkovateľ a osoba majúca prospech z tejto prevádzkovej činnosti je povinný znášať aj sprísnené podmienky jeho zodpovednosti. Žalobkyňa svoju povinnosť neporušila, a preto nie je povinná niesť ani bremeno zodpovednosti, ktoré má v tomto prípade žalovaný. K odkazu žalovaného na § 31 ods. 1 písm. e/ bod 6 Zákona o energetike žalobkyňa uviedla, že táto zákonná dikcia sa nevzťahuje na tento konkrétny spor, pretože škoda na elektrických spotrebičoch v jej domácnosti nevznikla v dôsledku obmedzenia alebo prerušenia distribúcie elektriny, ale z dôvodu, že žalovaný ako distribútor elektrickej energie do domácnosti žalobkyne nezabezpečil adekvátnu prevádzkyschopnosť prenosovej sústavy, spoľahlivú a bezpečnú dodávku elektrickej energie, následkom čoho došlo k vzniku prepätia v prenosovej sústave. V dôsledku poruchy na transformátore bola do domácnosti žalobkyne dodávaná elektrická energia s veľkým napätím, t. j. došlo k prepätiu, čo spôsobilo značné škody na majetku žalobkyne, pretože došlo k vzniku škôd na spotrebičoch, ktoré sa už nedajú nijakým spôsobom opraviť. Žalovaný, keďže nezabezpečil spoľahlivú a bezpečnú dodávku elektrickej energie do domácnosti žalobkyne, porušil svoju zákonom ustanovenú povinnosť stanovenú mu v § 11 a § 28 zákona č. 251/2013 Z. z.. Nie je v kompetencii žalobkyne posúdiť, či a ako si žalovaný plní svoje povinnosti ohľadom prehliadok, či revízií zariadení na distribúciu elektriny, čo je v konečnom dôsledku bez významu, keďže žalovaný za vzniknuté škody zodpovedá na objektívnom princípe, teda bez ohľadu na jeho zavinenie.

5. Vykonaným dokazovaním, a to výsluchom žalobkyne, vyjadrením povereného zamestnanca žalovaného, ako aj oboznámením listinných dôkazov založených v spisovom materiáli 9C/23/2013, mal preukázaný nasledovný skutkový stav:

6. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že jej zhoreli satelit a DVD. Z transformátora, ktorý majú kúsok od rodinného domu, šľahali veľké plamene. Všetko zhorelo. Keď prvýkrát z transformátora šľahali plamene, vypli mraziak a chladničku. Potom elektrická energia išla. Následne znova začal horieť stĺp. Kázala, aby vypli televízor. Ráno syn skúšal, či ide televízor a zistili, že je zničený satelit. V obci každý v pľaci chodil, že má niečo zhorené. Bolo ich veľa, celá zasadačka. Keď prvýkrát horel stĺp, boli tam z elektrárni, vykonávali zrejme opravu a druhýkrát to horelo už za ich prítomnosti, teda nejednalo sa o živelnú udalosť. Stĺp, ktorý tam bol, je už vyrezaný a je tam daný nový stĺp, je to vymenené až po podnikateľský subjekt W..

7. Podaním zo dňa 26. 10. 2020 žalobkyňa uviedla, že vzhľadom na dĺžku trvania súdneho sporu poškodenými spotrebičmi aktuálne nedisponuje. Nemôže jej to byť kladené na ujmu. V konaní riadne preukázala, že zodpovednosť žalovaného za vzniknuté škody je nepochybne daná. Jasne a jednoznačne preukázala príčinnú súvislosť medzi zodpovednosťou žalovaného za vzniknutú škodu a vznikom škody ňou tvrdenej a riadne preukázanej. Preukázala poškodenie vecí jej patriacich (satelit, DVD prehrávač), k poškodeniu ktorých došlo v dôsledku poruchy transformátora v obci S. v mesiaci február 2013. Žiadne zákonné ustanovenie jej neprikazuje uchovávať predmetné poškodené veci v domácnosti po dobu súdneho konania. Navyše za situácie, keď znalec vie stanoviť výšku škody aj bez toho, aby tieto hnutelné veci mal fyzicky k dispozícii. Možnosť ohodnotenia vecí znalcom bez ich fyzického predloženia vyplýva aj z konaní vedených pred Okresným súdom Čadca pod sp. zn. 6C/150/2013 a 11C/63/2013, kde znalec stanovil výšku škody aj bez fyzického ohliadnutia vecí. Spolu so žalobou predložila doklady sťahujúce sa k poškodeným zariadeniam, a to pokladničný doklad o kúpe satelitného prijímača, záručný list od satelitného prijímača a záručný list od DVD prehrávača, z ktorých je možné stanoviť skutočnú výšku škody znaleckým posudkom. H.. X. Q. z odborného hľadiska jednoznačne dospel k záveru, že poškodenie elektrických spotrebičov jednotlivých obyvateľov obce S. v rozhodnom čase nastalo v priamej príčinnej súvislosti s poruchou transformátora v obci S., časť S., Z., T. Z., ku ktorej poruche došlo dňa 16. 2. 2013 z dôvodu zvýšeného napájacieho sieťového napätia nad dovolené hodnoty. V dôsledku uvedenej poruchy boli poškodené žalobkyňi patriace spotrebiče. Transformátor nebol chránený proti preťaženiu, pretože hlavný istič na sekundárnej strane bol vysoko predimenzovaný, menovitý sekundárny prúd transformátora bol len 144A a istič bol schopný vypnúť preťaženie až pri prúde 312A. Vzhľadom na uvedené došlo k preťaženiu 217 %. Takýto prúd pre predmetný transformátor bol neúmerne vysoký a havária bola neodvratná. Z predmetného odborného záveru H.. X. Q. je zrejmá zodpovednosť žalovaného za škodu vzniknutú žalobkyňi. Navyše za situácie, kedy bolo vykonané kontrolné znalecké dokazovanie H.. X. Z., V., ktorý v ním podanom znaleckom posudku dospel k jednoznačnému záveru, že škoda na elektrických zariadeniach jednotlivých obyvateľov obce S. v rozhodnom čase vznikla v dôsledku poruchy na zariadeniach žalovaného, pričom sa nejednalo o vis major. Príčinou vzniku škody bolo nesymetrické zaťažovanie transformátora spôsobené vyššími prechodovými odpormi jednotlivých technologických zariadení. Istič 250A bol absolútne nevyhovujúci, pričom podľa dostupnej fotodokumentácie ďalšou príčinou vzniku škody bol aj nedokonalý spoj na svorníku prechodky transformátora, čomu zodpovedali aj stopy roztaveného kovu. Škode bolo možné predísť zodpovedným a kvalitným vykonaním preventívnej údržby, ako aj vykonaním odborných a úradných skúšok v predpísaných lehotách. Daným je nepochybne preukázaná priama príčinná súvislosť medzi zodpovednosťou žalovaného za vznik škody a vznikom škody na zariadeniach ostatných obyvateľov obce S. v rozhodnom čase, ako aj na elektrických zariadeniach žalobkyne, pričom žalovaný porušil predpisy upravujúce prevádzkovanie distribučnej sústavy, v nadväznosti na čo došlo k poruche transformátora v obci S. dňa 16. 2. 2013. Žalovaný ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy mal možnosť obmedziť alebo prerušiť dodávku elektrickej energie, kedy by na strane žalobkyne nevznikol nárok na náhradu škody. Nakoľko tak žalovaný neučinil, dodávku elektrickej energie nepreušil/neobmedzil, došlo v dôsledku poruchy transformátora k prepätiu a následne vzniku škôd, nesie žalovaný zodpovednosť za takto vzniknuté škody. Zároveň žalobkyňa vzniesla procesný návrh na prerušenie konania do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu Žilina, sp. zn. 7Co/37/2020 zo dňa 10. 6. 2020 a rozsudku Krajského súdu Žilina, sp. zn. 6Co/14/2019 zo dňa 21. 8. 2020, nakoľko je v týchto dovolaciach konaniach riešená otázka, či pre posúdenie nároku na náhradu škody je potrebné po siedmich rokoch od začatia súdneho konania predkladať dôkaz o tom, či aktuálne poškodené veci existujú a či súd môže žalobe o náhradu škody vyhovieť aj bez toho, aby boli poškodené veci predložené znalcovi na stanovenie skutočnej výšky škody.

8. Poverený zamestnanec žalovaného zotrval na všetkých vyjadreniach v podanom odpore. Tvrdil, že žalobkyňa zanedbala svoju prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Ak by žalobkyňa mala prepäťovú ochranu, nič by sa nebolo stalo. Poukázal na § 2, písm. a/, bod 13, § 31 ods. 3, písm. b/ a § 31 ods. 1, písm. e/ Zákona o energetike. Uplatnený nárok na náhradu škody žalovaný neuznal. Jeden zo spotrebičov bol zakupovaný v roku 2008, od druhého spotrebiča nie je žiaden doklad. Nie je zohľadnené žiadne opotrebenie spotrebičov. Tieto spotrebiče sú citlivého charakteru, každý by si mal kúpiť prepäťovú ochranu na ich ochranu. Poukázal na znalecký posudok H.. Z., ktorý uviedol, že jednou z príčin vzniku poruchy mohla byť aj výrobná vada v transformátore, ktorú žalovaný ovplyvniť nemohol. Preto nie je jednoznačne preukázané, že škoda vznikla zavinením žalovaného. Aj v ním predložennom znaleckom posudku bolo uvedené, že z jeho strany nedošlo k zanedbaniu žiadnych povinností, ani údržby a nad rámec bolo vykonané aj termovízne meranie, ktoré bolo vykonané mesiac pred vznikom

poruchy a nenasvedčovalo tomu, že by mal byť transformátor preťažovaný, ako sa uvádzalo v znaleckom posudku Ing. Meravého. Nie je preto jednoznačne preukázané, že za vzniknutú škodu zodpovedá žalovaný, nakoľko preukázal jednoznačný dôvod, že ku škode došlo prostredníctvom výrobných vad, ktorú nemohla spoločnosť žalovaného predpokladať. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Žiline v súdnom spore 11 C 63/2013. Žalobkyňa nepreukázala, že predmetné spotrebiče, za ktoré si uplatňuje náhradu, boli poškodené v súvislosti s touto poruchou. Tieto spotrebiče neboli nijako ohodnotené, ani neboli predložené súdu, ani žiadnemu znalcovi, ktorý by posúdil, či spotrebiče boli poškodené v súvislosti s touto poruchou a či sa vôbec nachádzali v domácnosti v čase, kedy vznikla táto porucha. Žalovaný namietal výšku škody. Uviedol, že sa uplatňuje skutočná škoda, nie škoda, ktorú si žalobca uplatňuje, čiže suma, za ktorú spotrebič v roku 2008 zakúpil. K druhému spotrebiču nebol predložený ani doklad o kúpe, doklad, ktorým by preukazoval, že tento spotrebič patrí žalobkyni, ani to, že bol poškodený a nedal sa opraviť.

9. Svedkyňa P. Q., nevesta žalobkyne, uviedla, že pred Vianocami v roku 2012 kúpili svokrovcom DVD prehrávač ako darček. Ku značke tohto DVD prehrávača sa vyjadriť nevie. Vie, že ho kupoval švagr v Českej republike. Platil zaň okolo 5.000,- Kč. Pokladničný doklad k tomuto DVD dostať museli. Keďže to bolo kupované ako darček pre svokrovcov, tak im ho nedali, asi si tento pokladničný doklad nechali. Kde toto DVD potom, čo zhorelo, dali, nevie.

10. Podľa znaleckého posudku č. 6/2014 znalca H.. X. Q. transformátor nebol chránený proti preťaženiu. Preťaženie dosahovalo 217%. Takýto prúd pre predmetný transformátor je neúmerne vysoký a havária bola neodvratná. Táto havária nebola spôsobená prírodnými javmi alebo inými nepredvídateľnými udalosťami, ale hrubým porušením zo strany prevádzkovateľa SSE - D a revízneho technika, ktorý tento vážny nedostatok pri periodickej kontrole v roku 2009 nezistil a uviedol v správe ako zistený nedostatok. V žiadnom prípade na správnu funkciu transformátora nemá negatívny vplyv zimné obdobie, sneh, dážď a pod.. Poruche na transformátore elektrickej energie dňa 16. 2. 2013 obec S., časť S. - Z. T. Z. predchádzalo nesprávne istenie predmetného transformátora v trafostanici pri dlhodobom preťažení predmetného transformátora, čo umožňovalo predimenzovanie prúdovej hodnoty hlavného ističa, tento bol dlhodobo namáhaný, najmä jeho neutrálny bod - uzoľ PEN (svorník PEN a pod.). Hlavný istič mal byť nahradený novším typom. Za túto haváriu plne nesie zodpovednosť prevádzkovateľ distribučnej sústavy SSE - D. Istenie transformátora nevyhovovalo už v roku 2009, revízna správa nemala byť kladná s konštatovaním, že elektrické zariadenie vyhovuje prevádzke. Prevádzkovateľ, ak by vykonával plánovanú údržbu a opravy na predmetnom elektrotechnickom zariadení, tak hlavný istič s prúdom 250A by bol vymenil za iný istič s požadovanou hodnotou prúdu. V súvislosti s poruchou na transformátore dňa 16. 2. 2013 došlo k porušeniu predpisov na strane prevádzkovateľa distribučnej sústavy, a tým havária predmetného transformátora bola len otázkou času. Žiadny právny predpis v Slovenskej republike občanovi bývajúcemu v rodinnom dome neprikazuje mať povinne nainštalovanú prepäťovú ochranu proti prepätiam atmosférickým alebo spínacím na prípojke NN do rodinného domu. Táto havária nemala charakter impulzného prepätia, ale zvýšeného prevádzkového napätia. Prepäťové ochrany predradené v odbočkách jednotlivým odberateľom (ak by boli nainštalované) takéto dlhšie trvajúce napätie nie sú schopné zvieŕť do zeme. I napriek tomu, ak by bola nainštalovaná prepäťová ochrana, došlo by ku vzniku škody na spotrebičoch, pretože zvýšené prevádzkové napätie nemalo impulzný charakter (krátkodobý), ale toto napätie by trvalo podstatne dlhšie a zničil by nainštalovanú prepäťovú ochranu v rodinnom dome.

11. Podľa záverov znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 335/2015 zo strany Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a. s. ako prevádzkovateľa distribučnej siete boli vykonané všetky predpísané činnosti na zabezpečenie prevádzky a údržby zariadení distribučnej siete stanovené platnou legislatívou Slovenskej republiky. Nad rámec legislatívy bola použitá aj diagnostická metóda termovízneho merania, ani tá neavizovala náznak možného vzniku poruchy. Podľa názoru Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity poruchu spôsobil náhodný jav a zo strany Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a. s. Žilina nebolo možné tento jav (poruchu) predvídať. Zo znaleckého posudku tiež vyplynulo, že termovízne merania a následná kontrola, údržba transformačnej stanice a údržba transformátora dňa 9. 1. 2013 neodhalili žiadny náznak možného vzniku poruchy na tomto zariadení. Termovízne meranie bolo vykonané v zimnom období, ktoré je najvhodnejším časom pre realizáciu tejto diagnostickej metódy.

12. Vyjadrením č. 2/2016 k znaleckému posudku č. 335/2015 vypracovanému Ústavom súdneho inžinierstva H.. X. Q. uviedol, že súhlasí s časťou záveru znaleckého posudku č. 335/2015, že nad rámec legislatívy bola použitá diagnostická metóda termovízneho merania, ktorá v jeho čase (9. 1. 2013) neavizovala náznak možného vzniku poruchy. Nemôže sa však stotožniť s tvrdením, že zo strany žalovaného boli vykonané všetky predpísané činnosti na zabezpečenie prevádzky a údržby zariadení distribučnej siete stanovené platnou legislatívou v Slovenskej republike. Dôkazy, že tomu tak nebolo, sú uvedené v znaleckom posudku č. 6/2014.

13. Podľa znaleckého posudku H.. X. Z., V.. č. 4/2016 porucha na transformátore elektrickej energie dňa 16. 2. 2013 v obci S., Č. S., Z. T. Z. vznikla pri súbehu dvoch príčin, ktoré mohli s pravdepodobnosťou blízko k istote spôsobiť poruchu transformátora. Prvou príčinou bolo jeho nesymetrické zaťažovanie. Druhou príčinou bol aj nedokonalý spoj na svorníku prechodky transformátora, čomu zodpovedajú stopy roztaveného kovu. Pri zodpovednom a kvalitnom výkone preventívnej údržby a vykonaní úradných skúšok a odborných skúšok v predpísaných lehotách mohol prevádzkovateľ distribučnej sústavy eliminovať riziko poruchy. Úplne mu však zabrániť nemohol, nakoľko o výrobnéj závade (nedokonale dotiahnutý svorník na prechodke) vedieť nemohol. Na otázku, či v prípade, ak by žalobca mal inštalovanú prepäťovú ochranu, by došlo k vzniku škody, sa jednoznačne odpovedať nedá, nakoľko prepäťové ochrany sú schopné zareagovať len na určitý typ poruchového deja (rýchlosť šírenia prepäťovej vlny a jej amplitúda). Žiaden predpis nenariaďuje inštalovať na odberných miestach odberateľovi prepäťové ochrany.

14. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420a Občianskeho zákonníka je existencia udalosti vyvolanej prevádzkovou činnosťou (škodová udalosť), škoda a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou. Zodpovednosť za škodu podľa citovaného § 420a Občianskeho zákonníka je zodpovednosťou objektívnou. Vzniká bez ohľadu na zavinenie. Poškodený preto nemusí preukazovať porušenie konkrétnej právnej povinnosti na strane prevádzkovateľa, ale to, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzkovej činnosti.

15. V súdenom prípade žalobkyňa ňou uplatnený nárok na zaplatenie sumy vo výške 274,- € z titulu náhrady škody odvodzovala od poruchy transformátora dňa 16. 2. 2013, od porušenia povinností žalovaným ako distribútorom elektrickej energie zabezpečiť adekvátnu prevádzkyschopnosť prenosovej sústavy, spoľahlivú a bezpečnú dodávku elektrickej energie, následkom čoho došlo k vzniku prepätia v prenosovej sústave, poruche na transformátore. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že porucha na transformátore nachádzajúcom sa v obci S., Č. S., Z., T. Z. dňa 16. 2. 2013 vznikla. Podľa záverov znaleckého posudku č. 6/2014 súdneho znalca H.. X. Q. havária na transformátore bola spôsobená jeho preťažením, ktoré dosahovalo 217%. Takýto prúd bol pre uvedený transformátor neúmerne vysoký a havária bola neodvratná. Havária nebola spôsobená prírodnými javmi alebo inými nepredvídateľnými udalosťami, ale hrubým porušením zo strany prevádzkovateľa a revízneho technika, ktorý tento vážny nedostatok pri periodickej kontrole v roku 2009 nezistil a neuviedol ho v správe ako zistený nedostatok. V zhode s uvedenými závermi znaleckého posudku súdneho znalca H.. X. Q. sú i závery ďalšieho znaleckého posudku číslo 4/2016 vyhotoveného H.. X. Z., V., podľa ktorého jednou z príčin vzniku poruchy bolo nesymetrické zaťažovanie transformátora. Pri zodpovednom a kvalitnom výkone preventívnej údržby a vykonaní úradných skúšok a odborných skúšok v predpísaných lehotách mohol prevádzkovateľ distribučnej sústavy eliminovať riziko poruchy. Pokiaľ súdny znalec H.. X. Z., V.. vo svojom znaleckom posudku poukázal aj na ďalšiu možnú príčinu vzniku poruchy, a to výrobnú vadu (nedokonale dotiahnutý svorník na prechodke), na ktorú príčinu žalovaný v rámci svojej obrany poukázal a uviedol, že túto výrobnú vadu v transformátore ovplyvniť nemohol a nemohol ju predpokladať, ani táto výrobná vada vo vnútri transformátora nezbavuje žalovaného jeho zodpovednosti v zmysle § 420a Občianskeho zákonníka, pretože výrobná vada má tiež svoj pôvod vo vnútri prevádzky bez ohľadu na to, či mohol alebo nemohol prevádzkovateľ tomuto zabrániť. Zodpovednosť žalovaného za poruchu na transformátore v obci S., Č. S., Z., T. Z. dňa 16. 2. 2013 je preto daná.

16. Spornou medzi stranami bola i škoda a jej výška, ako aj príčinná súvislosť. Žalovaný v rámci svojej obrany namietal, že sa uplatňuje skutočná škoda, nie suma, za ktorú žalobkyňa spotrebič v roku 2008 kúpila a ku druhému spotrebiču nebol predložený ani doklad o kúpe, ktorý by preukazoval, že tento spotrebič patrí žalobkyňi, ani to, že bol poškodený a nedal sa opraviť. Namietal, že žalobkyňa nepreukázala, že predmetné spotrebiče, za ktoré si uplatňuje náhradu, boli poškodené v súvislosti s touto poruchou. Žalobkyňa v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať existenciu príčinnej

súvislosti medzi prevádzkovou činnosťou žalovaného a ňou tvrdenu škodou, ako aj výšku tejto škody. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ale otázkou skutkovou, ktorá môže byť riešená iba v konkrétnych skutkových okolnostiach. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu je preto zásadného významu, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú sa požaduje náhrada. Charakteristickým znakom príčinnej súvislosti je totiž priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a tento následok vyvoláva. Súd po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa dôkazné bremeno neunesla a nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi poruchou transformátora žalovaného a ňou tvrdenu škodou na spotrebičoch jej patriacich, a to na satelite a DVD prehrávači. Ako vyplynulo z podania žalobkyne zo dňa 26. 10. 2020, žalobkyňa týmito spotrebičmi, za ktorých poškodenie sa voči žalovanému domáha náhrady škody, nedisponuje. Za tohto stavu potom, ak žalobkyňa nemá uvedené spotrebiče vo svojej dispozícii a z tohto dôvodu tieto spotrebiče nie je možné ani fyzicky ohliadnuť a ustáliť, aký následok v dôsledku poruchy na transformátore na týchto spotrebičoch nastal, nie je možné ani dať jednoznačnú odpoveď, či medzi poruchou transformátora a poškodením satelitu a DVD prehrávača žalobkyne je daná príčinná súvislosť. Bez fyzického ohliadnutia týchto spotrebičov nie je možné zodpovedať bez pochybností, či žalobkyňou tvrdená škoda na týchto spotrebičoch mala svoj pôvod v okolnostiach prevádzkovej činnosti žalovaného, či bola spôsobená tak, ako žalobkyňa tvrdí, t. j. okolnosťami spojenými s prevádzkovou činnosťou žalovaného. Pokiaľ nie je zodpovedaná otázka existencie príčinnej súvislosti medzi poruchou transformátora a žalobkyňou tvrdeným poškodením satelitu a DVD prijímača, je nadbytočné vykonávať dokazovanie na stanovenie výšky škody. Súd preto z tohto dôvodu návrh žalobkyne na vykonanie dokazovania znalcom z odboru elektrotechnika, odvetvie elektrotechnické stroje a zariadenia na určenie výšky škody na uvedených zariadeniach zamietol. Zároveň z tohto dôvodu, keďže nebola žalobkyňou preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi poruchou v prevádzke transformátora a poškodením zariadení žalobkyne (satelitu, DVD prehrávača) ako jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420a Občianskeho zákonníka, bol súd nútený žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietnuť.

17. Vo výroku o trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP. Žalovaný bol v spore v celom rozsahu úspešný, keďže súd žalobu žalobkyne zamietol. Prináležal by mu preto voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V okolnostiach daného prípadu, preukázanej poruche na transformátore žalovaného, porušení povinností žalovaným ako prevádzkovateľom pri výkone preventívnej údržby a vykonaní úradných skúšok a odborných skúšok v predpísaných lehotách na transformátore, ako aj v pomeroch na strane žalobkyne, ktorá je osobou vysokého veku, nie je zárobkovo činnou osobou, ale je starobnou dôchodkyňou, súd videl dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce nepriznanie náhrady trov úspešnému žalovanému voči neúspešnej žalobkyni. Nepriznanie náhrady trov žalovanému voči žalobkyni podľa názoru súdu nebude u žalovaného predstavovať zásadnú ujmu, keďže žalovaný je subjektom vykonávajúcim podnikateľskú činnosť, nakladajúcim s veľkým objemom finančných prostriedkov. Zo všetkých uvedených dôvodov súd preto žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal.

18. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu v rámci vyjadrenia zo dňa 26.10.2020 navrhla, aby súd prerušil konanie podľa § 164 CSP do rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o dovolaní podanom Q. I. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/37/2020 z 10.6.2020 a o dovolaní podanom X. P.Č. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/14/2019 z 21.8.2020 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 6C/150/2013 z 3.7.2018. Tento návrh žalobkyňa odôvodnila tým, že v predmetných dovolacích konaniach je riešená otázka, či pre posúdenie nároku na náhradu škody je potrebné po siedmych rokoch od začatia súdneho konania predkladať súdu dôkaz o tom, či aktuálne poškodené veci existujú a či súd môže žalobe o náhradu škody vyhovieť i bez toho, aby boli poškodené veci predložené znalcom na stanovenie skutočnej výšky škody. Žalovaný s návrhom na prerušenie konania nesúhlasil. Poukázal na to, že o podanom dovolaní X. P. rozhodol Najvyšší súd SR tak, že podané dovolanie odmietol a o totožnom dovolaní Q. I. Najvyšší súd síce ešte nerozhodol, ale je dôvodné predpokladať, že v rámci ustálenosti rozhodovania rozhodne Najvyšší súd SR totožne. Vo vzťahu k uvedenému návrhu na prerušenie konania považuje súd za podstatné poznamenať, že dovolacie konanie v inej veci v zásade nie je prekážkou pre meritórne rozhodnutie a nie je dôvodom na to, aby súd musel konanie prerušiť o to viac, ak všetky dôležité otázky boli vyriešené v základnom konaní, ktoré skončilo právoplatným rozhodnutím vo veci. Predmetom dovolacieho konania nie je otázka, od ktorej by záviselo rozhodnutie v predmetnej veci a ktorú by súd nemohol samostatne posúdiť. Súd po posúdení návrhu na prerušenie konania preto nevhliadol v danom spore taký dôvod, pre ktorý by pristúpil k

prerušení konania, a preto návrh žalobkyne na prerušenie konania podľa § 164 CSP v spojení s § 162 ods. 3 CSP zamietol, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho prerušenie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd v Čadci.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.